

NOKIAN
KAUPUNKI

Nokian strateginen yleiskaava

10.2.2025

Kaupunkikehityspalvelut, Kaavoitus

20.1.2025

Johdanto

Strateginen yleiskaava on suunnitelma, joka ohjaa kaupungin yhdyskuntarakenteen, kulkuyhteyksien ja viherverkostojen kehittämistä. Siinä sovitetaan yhteen maankäytön eri toimintoja pitkällä aikavälillä.

Strateginen yleiskaava on nimensä mukaisesti strateginen suunnitelma. Se pohjautuu Nokian kaupunkistrategiaan ja siinä asetettuihin strategisiin painopisteisiin. Nokian visiona on olla elinvoimainen ja ekologinen kaupunki ja missiona on hyvinvoivat nokialaiset. Strategisella yleiskaavalla pyritään vastaamaan etenkin kaupunkistrategiassa osoitettuun painopisteeseen "kasvua tukeva kaupunkirakenne".

Strateginen yleiskaava laaditaan koko Nokian kaupungin alueelle. Sillä pyritään esittämään kaupungin eri osien painopisteet ja kehittämiskohteet ja siten myös havainnollistamaan Nokian roolia kehittyvällä Tampereen kaupunkiseudulla. Strategisessa yleiskaavassa tehdään valintoja pitkän aikavälin maankäytöllisistä painotuksista strategian mukaisesti. Kaavan tavoitevuotena on vuosi 2040, joka on yhdenmukainen seudullisten ja maakunnallisten suunnitelmien kanssa.

Strateginen yleiskaava on tärkeä osa kaupunkistrategian toteuttamista. Tavoitteena onkin, että strateginen yleiskaava päivittyisi jatkossa kaupunkistrategian mukaisesti ja olisi siten ajantasainen kuva Nokian kaupungin maankäytön nykytilasta ja tulevaisuudesta. Nokian strateginen yleiskaava on oikeusvaikutukseton yleiskaava (AKL 45 §). Strateginen yleiskaava on tarkkuustasoltaan yleispiirteinen ja ohjeellinen, eikä se kumoa voimassa olevia yleiskaavoja. Yksityiskohtaisemmat suunnitteluratkaisut tutkitaan yleis- ja asemakaavoilla. Mittakaavan johdosta suunnittelu keskittyy laajojen ja pitkäaikaisten tavoitteiden havainnollistamiseen, sekä niiden yhteensovittamiseen kaupunkirakenteessa. Strateginen yleiskaava mahdollistaa suunnittelun johdonmukaisuuden ja strategisten tavoitteiden viestinnän.

Strategisen yleiskaavan suunnitteluun vaikuttavat useat eri tasoiset tavoitteet. Sillä vastataan valtakunnallisiin ja seudullisiin tavoitteisiin suunnittelun keinoilla. Samanaikaisesti sillä ohjataan suunnittelua kohti paikallisia tavoitteita kaupungin mittakaavassa.

Suunnittelussa huomioidaan useat eri maankäyttöä ohjaavat suunnitelmat kuten valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, Pirkanmaan maakuntakaava, seudullinen suunnittelu ja Nokian kaupungin yleiskaavat.

Strategisen yleiskaavan sisältöön puolestaan vaikuttavat Nokian kaupungin eri tahojen asettamat tavoitteet, ohjelmat ja hankkeet. Kaavahankkeessa huomioidaan politiikan linjausten lisäksi kuntalaisten ja eri toimijoiden osallistaminen.

Tarkastelutaso määrittää rajallisen mahdollisuuden siihen, miten paljon asioita kartalla voidaan esittää. Tällä esityksellä sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelmalla täydennetään kaavakartan sisältöä.

Strateginen yleiskaava:

- Kuvaa maankäytöllisiä tavoitteita kasvavassa kaupungissa
- Auttaa hahmottamaan maankäytöllisiä ratkaisuja kokonaiskuvassa
- Pyrkii huomioimaan monitasoisesti kaupungin ominaisuuksia ja arvoja
- Edistää strategisten painopisteiden ja tavoitteiden viestintää

Strateginen yleiskaava ei:

- Ole oikeusvaikutteinen eikä kumoa voimassa olevia kaavoja
- Muuta hyväksyttyä kaupunkistrategiaa tai sen painopisteitä
- Kuvaa kaikkia kaupungin tavoitteita tarkastelutarkkuudesta johtuen
- Ratkaise tarkemman tason (esim. yksittäisten tonttien) maankäyttöä

Kaavaprosessi

4.12.2019 Vireille (Kaavoituskatsaus 2019)

3.6.2020 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma nähtävillä

1.6.2022 Avoin työpaja Kirjasto- ja kulttuuritalo Virrassa

11.5. – 12.6.2023 Luonnos nähtävillä

16.5.2023 Yleisötilaisuus Kirjasto- ja kulttuuritalo Virrassa

26.9. – 28.10.2024 Ehdotus nähtävillä

Hyväksymiskäsittely

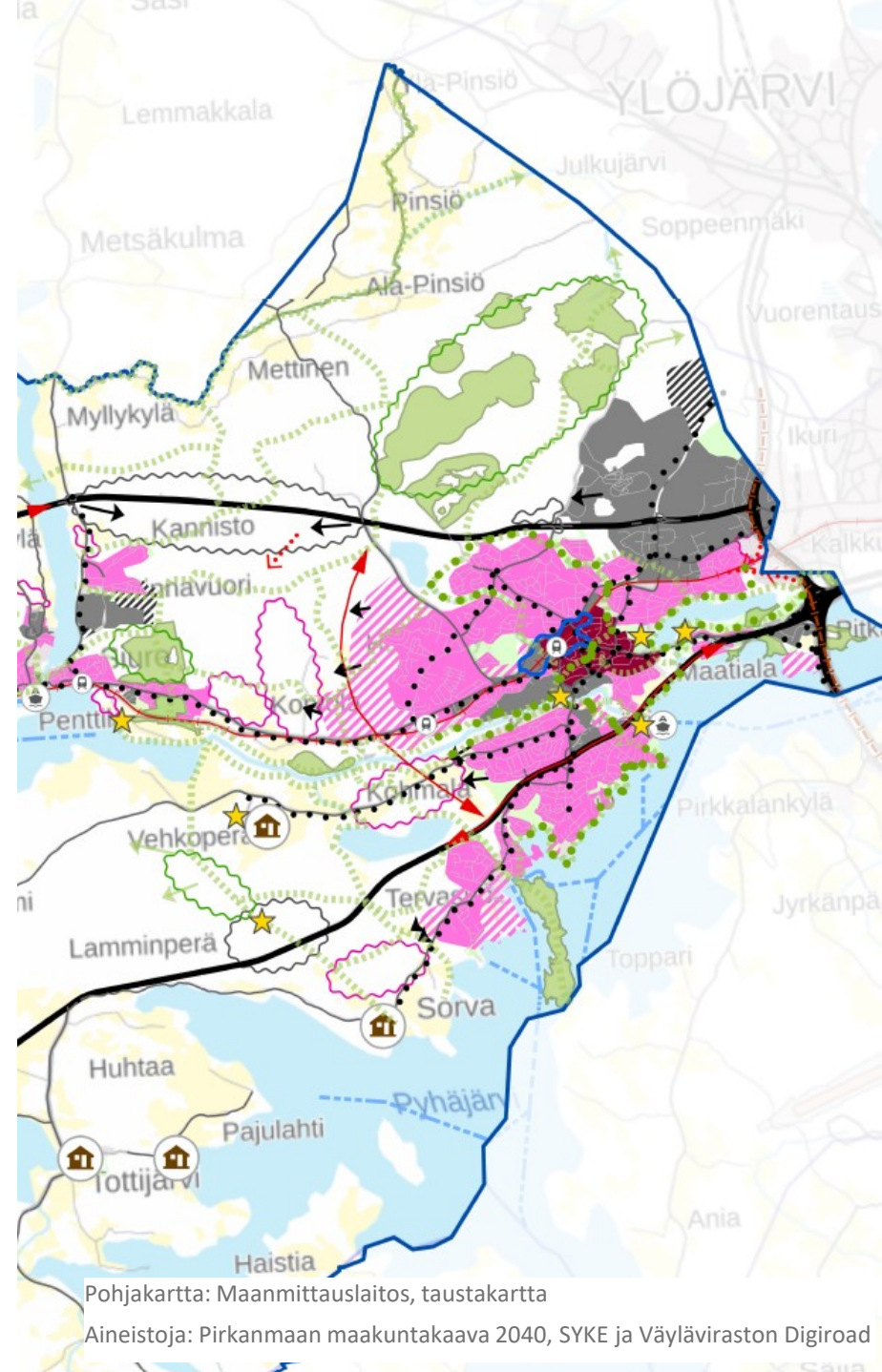
Strateginen yleiskaava

Tampereen kaupunkiseudun kuntien ja valtion välisessä maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL-) aiesopimuksessa 2016–2019 on sovittu, että kunnat laativat strategiset yleiskaavat valmistuvan maakuntakaavan mukaisen yhdyskunta-rakenteen ja infraratkaisujen edistämiseksi sekä päivittävät maankäytön toteuttamishjelmansa.

Nokian strateginen yleiskaava on oikeusvaikutukseton yleiskaava (AKL 45 §). Nokian kaupunkistrategian mukaisesti strategisen yleiskaavan tulisi vastata strategiseen painopisteeseen "kasvua tukeva kaupunkirakenne". Strateginen yleiskaava on tärkeä osa kaupunkistrategian toteuttamista. Tavoitteena onkin, että strateginen yleiskaava päivittyisi jatkossa kaupunkistrategian mukaisesti ja olisi siten päivittyvä kuva Nokian kaupungin maankäytön nykytilasta ja tulevaisuudesta. Strateginen yleiskaava ei kumoa voimassa olevia yleiskaavoja.

Strateginen yleiskaava laaditaan koko Nokian kaupungin alueelle. Yleisesti suunnittelun keskeisiä tavoitteita ovat kestävän kehityksen mukainen ja taloudellisesti järkevä taajamarakenne, monipuolisten ja vetovoimaisten asumismahdollisuuksien ja viihtyisän ja turvallisen elinympäristön muodostaminen sekä elinkeinoelämän toimintaedellytysten turvaaminen.

Nyt alkavassa yleiskaavaprosessissa tähdätään vuoteen 2040, jolloin Nokialla arvioidaan Pirkanmaan väestö-suunnitteen mukaan asuvan noin 42 600 asukasta. Kaupungin strategian tavoitteena on varautua noin 1 % vuotuisen väestönkasvuun.

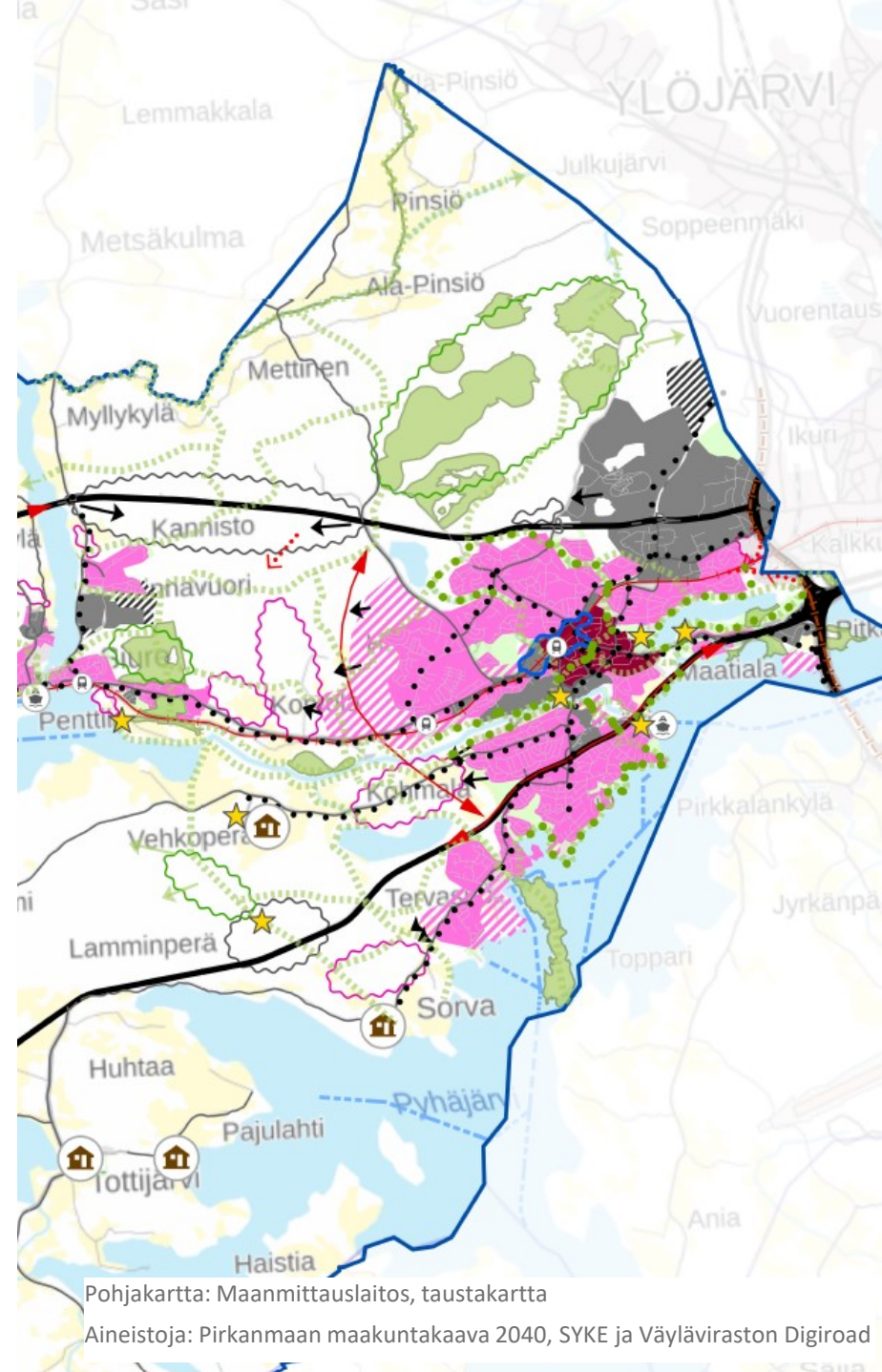

Nokiolla on vaalimisen arvoisia arkeologisen kulttuuriperinnön kohteita sekä kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuksia ja alueita. Osa niistä liittyy valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen kokonaisuuteen ja ovat kansallisesti merkittäviä. Nokian kulttuuriympäristöohjelma on laadittu vuonna 2001 (Teivas ja Tulonen). Erillisiä selvityksiä laaditaan yleis- ja asemakaavoja valmisteltaessa.

Strategiseen yleiskaavaan liittyviä selvityksiä on laadittu vuosina 2019 - 2024:

- Nokian keskustan moderni rakennusperintö
- Rantojen käytön visio
- Lepakkoselvitys keskusta-alueelta, purojen ympäristöstä
- Lähijunaseisakeselvitys
- Liikenneselvityksiä mm. Vt 12 aluevaraussuunnitelma ja Vt12 ja vt11 välisen tieyhteyden tarveselvitys välillä Kahtalammi – Sorrinlammi, Nokia
- Hulevesien hallintasuunnitelma keskustaajamassa sekä Kulju-Siuro-Linnavuori –alueella

Strategisen yleiskaavan suunnittelussa on hyödynnetty Tiera City-järjestelmään siirtymistä tukevia digitaalisia suunnittelukeinoja. Kokonaisuudessaan 2024 käytössä olevan järjestelmä uudistuksen myötä suunnittelua pystytään tekemään jatkossa tietomallipohjaisena. Tietomallien käsittely mahdollistaa strategisen yleiskaavan ylläpitämisen vaiheittain, jolloin strategisella yleiskaavalla pystytään vastaamaan tehokkaammin päivittyviin strategiatavoitteisiin tai painopisteisiin.

Kasvua mahdollistava kaupunkirakenne

Kaupungin pitkäaikainen kasvu turvataan aktiivisella maapolitiikalla. Kasvua mahdollistavan kaupunkirakenteen suunnittelussa tavoitellaan monipuolisia, kaupunkikuvallisesti laadukkaita asuin- ja yritysalueita. Myös ranta-alueita kehitetään sekä virkistyskäytön että asumisen näkökulmasta.

Kasvua tavoitellaan erityisesti kehittämällä asemanseutua ja tiivistämällä keskustaa. Kaupunkirakenteen tiivistämisellä ohjataan kasvun lisäksi asukkaita ja työntekijöitä lähemmäs olemassa olevaa ja kehittyvää palveluverkostoa. Kasvua mahdollistaa myös palveluverkoston tarpeiden ennakointi kaupungin kasvun osana. Sujuva liikkuminen ja asiointi palvelevat kasvun tavoitetta liikenneverkon kehittämisen tuloksena.

Tiiviimpi rakenne edesauttaa hiilineutraaliustavoitteen saavuttamista uudisrakentamisen tukeutuessa jo nykyään rakennettuun ympäristöön tai verkostoihin. Tämä lisää myös ekologisesti kestävien valintojen mahdollisuuksia käyttäjänäkökulmasta.

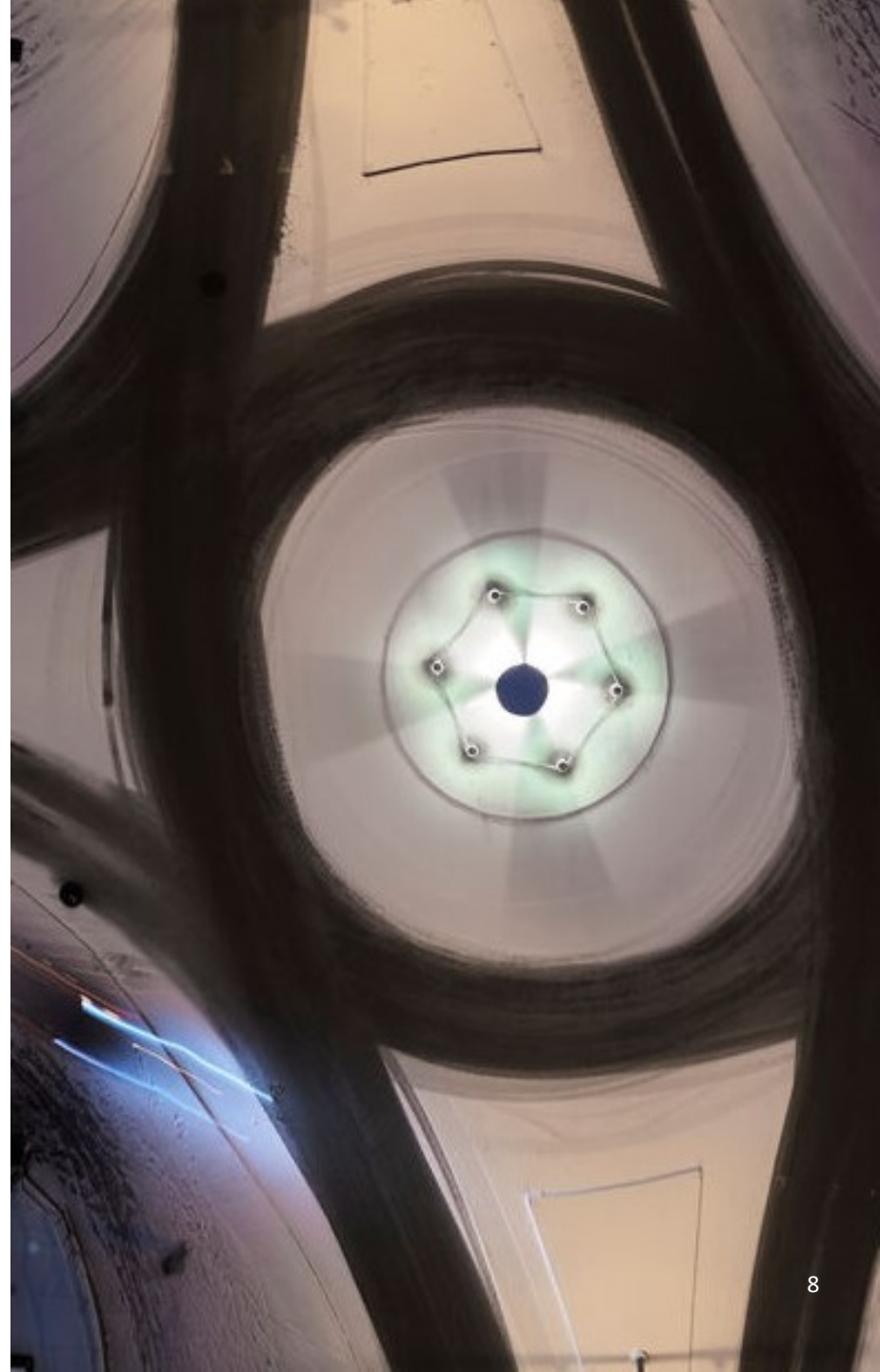

Nokian kaupungin talousarviossa kasvavan kaupungin tavoitteesta on kirjoitettu:

”Nokian kaupunki hyödyntää Tilastokeskuksen väestöennusteen rinnalla omia kasvuskenaarioita. Kasvuun merkittävästi vaikuttava tekijä on kaavoitus. Kaavoitetun rakentamisen realisoitumisella on huomattava vaikutus Nokian väestönkehitykseen 2020-luvun aikana: jos vain 65% valmistelussa olevasta kaavavarannosta toteutuisi, Nokian väestönkehitys jäisi merkittävästi heikommaksi kuin 2010-luvulla. Jos taas kolme neljäsosaa kaavasta toteutuisi, kasvu olisi jonkin verran 2010-lukua vahvempaa ja vastaisi suunnilleen 1 % kasvua. 85% realisoitumisen skenaariossa kasvu olisi taas erittäin voimakasta 2020-luvulla ja ylittäisi jopa 2000-luvun alun kasvutahdin.”(Nokian kaupungin talousarvio 2024)

Kasvuskenaarion ohella suunnittelua ohjaavat eri ryhmien hyvinvointia edustavat mallit ja ohjelmat. Nokian kaupunki on esimerkiksi osa Unicefin Lapsiystävällinen kunta – mallia toteuttavaa verkostoa ja Nokian kaupunginvaltuusto käsittelee vähintään kerran valtuustokauden aikana lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman. Nokian kaupunki on laatinut lisäksi vammaispalveluohjelman, jolla edesautetaan esteettömyyden ja yhteiskunnallisen osallisuuden edistämistä. Nämä teemat välittyvät myös kaupungin maankäyttölliseen suunnitteluun kaavoitukseen kohdistuvien tavoitteiden kautta.

Strategisen yleiskaavan suunnittelutyössä on tavoiteltu kuntalaisten osallistumista ja mielipiteiden kuulemista osana suunnitteluprosessia kaupungin strategian mukaisesti.

Nokian kaupungin tavoitteena on olla hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä ja kaupunki on osa Hiilineutraalien kuntien verkostoa (Hinku-verkosto).

Nokian kaupunki on ollut mukana energiansäästösopimus (KETS) -järjestelmässä vuodesta 2008 alkaen. Tavoitteena on säästää 7,5 prosenttia energiaa vuosina 2017–2025. Sopimukseen kuuluvat kaupungin päättävällä olevat rakennukset, katu- ja ulkovalaistus sekä kaikki muut kaupungin energiaa käyttävät toiminnot. Nokian kaupunki on määrätietoisesti uudistanut rakennuskantaa. Uudet rakennukset ovat aiempaa energiatehokkaampia. Rakennusten katoille on tehty aurinkovoimaloita ja pihoihin sähköautojen latauspisteitä. Vanhoissa kiinteistöissä on tehty lämmitystapamuutoksia ja parannettu energiatehokkuutta mm. ilmanvaihtojärjestelmiä saneeraamalla ja ikkunoita uusimalla. Myös valaisimia on vaihdettu energiatehokkaiksi ledeiksi niin rakennuksissa kuin kaduillakin. Kaikki Nokian kaupungin hankkima sähkö on 100 % uusiutuvaa.

Strategisen yleiskaavan tavoitteena on edesauttaa maankäytön suunnittelulla positiivisia vaikutuksia ilmastoon koko kaupungin laajuudella erityisesti rakentamisen sijoittelun ohjaamisen ja liikennehankkeiden kautta. Tiivistettävä keskustarakenne, ECO3-alueiden mahdollistaminen ja tehokkaat julkisen liikenteen yhteydet ohjaavat näiden vaikutuksien saavuttamiseen.

Lisätietoa:

- www.nokiankaupunki.fi/kaupunki-ja-hallinto/strategia-ja-hankkeet/hiilineutraali-nokia-2030/
- <https://www.nokiankaupunki.fi/kaupunki-ja-hallinto/strategia-ja-hankkeet/hiilineutraali-nokia-2030/energiansaasto/>
- www.hiilineutraalisuomi.fi/fi-FI

Nokian kaupungin ilmasto- ja ilmastovahti –palvelun kautta on mahdollista seurata hiilineutraaliuteen tähtääviä toimia kaupungissa.

- www.nokiankaupunki.fi/kaupunki-ja-hallinto/strategia-ja-hankkeet/hiilineutraali-nokia-2030/ilmasto-ja-ilmastovahti/

Elävä ja elinvoimainen keskusta

Nokian kaupungin keskustavisio 2023 on strateginen kehittämisohjelma, joka sisältää vision Nokian tulevaisuuden keskustasta sekä määrittelee keskeiset linjaukset ja toimenpiteet keskusta-alueen kehittämiselle vuoteen 2030 asti. Kehittämisohjelma tukee Nokian kaupunkistrategiaa, jonka yhtenä kärkihankkeena on elävä ja elinvoimainen keskusta.

Nokian keskustaa kehitetään pitkäjänteisellä suunnittelulla ja laadukkaalla toteutuksella elinvoimaiseksi asumisen, palveluiden ja työpaikkojen kokonaisuudeksi.

Nokian kaupunki käynnisti keskustan kehittämiseen tähtäävän ohjelman laatimisen keväällä 2018. Sen tavoitteena oli muodostaa visio Nokian keskustasta sekä määritellä keskeiset linjaukset ja toimenpiteet keskusta-alueen kehittämiseksi vuoteen 2030 saakka. Kehittämisohjelma tukee osaltaan vuonna 2017 vahvistettua Nokian kaupunkistrategiaa, jonka yhtenä kärkihankkeena on elävä ja elinvoimainen keskusta.

Keskustan strateginen kehittämissuunnitelma sisältää pyrkimyksen Nokian keskeisten alueiden kehittämiseksi. Se käsittelee mm. kaupunkirakennetta, ydinkeskustan kulttuurielämää, liikkumista ja palveluita. Suunnitelma osoittaa vision ja kehityssuunnan, kehittämisen toimenpidekokonaisuudet sekä ideoita konkreettisiksi toimenpiteiksi.

Keskustavyöhykkeeseen kuuluu kolme, erilaista osakeskustaa: ydinkeskusta eli Välikadun ja Pirkkalaistorin alue, Yrittäjäkadun alue sekä asemanseutu. Nämä kolme osakeskustaa nivoutuvat yhteen liikenteellisesti sekä toiminnallisesti täydentäen toisiaan palvelutarjonnallaan ja tiloillaan. Osakeskustat tukevat toisiaan myös kaupunkirakenteellisesti. Rakenne on näillä alueilla tiivistä ja kaupunkimaista.

Nokian keskustavisio 2030:

https://www.nokiankaupunki.fi/wp-content/uploads/2019/09/Liite01_Nokian_kaupunki_Keskustavisio_2030.pdf

Esimerkkejä toimenpiteistä ja tavoitteista:

- Nokian keskustan asukasmäärä kasvaa merkittävästi tiivistämisen myötä.
- Ydinkeskustaa tiivistetään, Yrittäjäkadun aluetta elävöitetään, asemanseudulle keskitetään.
- Keskustan tiivistäminen mahdollistaa elinvoimaisemman keskusta-alueen asumiselle ja palveluille.
- Kolmen eri osakeskustan omat, tunnistettavat identiteetit toimivat kehityksen pohjana - Kolmen sydämen keskusta

Asuminen Nokialla

Nokian kaupungin hyvinvointiohjelmassa on tunnistettu useita poikkihallinnollisia kokonaisuuksia ja niihin liittyviä painopisteitä. Kaavoitukseen kiinteästi liittyväksi painoalueeksi on nimetty ”Kaupunkiympäristöt tukevat nokialaisten hyvinvointia”, jonka yhteydessä tavoitteena on ottaa huomioon asumisen ja eri asuinalueiden tarpeet sekä kehittää vapaa-ajan ympäristöjä ja palveluverkkoa.

Nokian asumismahdollisuudet koostuvat tiiviimmästä keskustarakenteesta lähellä keskustan palveluita ja väljemmistä pientalotonteista luonnon lähellä. Asuinrakentamisen painopistealueet ovat Harjuniityssä, Tervasuolla ja keskustassa.

Strategisella yleiskaavalla on tavoitteena osoittaa erityisesti asumisen alueiden yhteystarpeita, tunnistaa läheisten alueiden virkistysarvoja ja havainnollistaa selvitettäviä tulevaisuuden suuntia kasvulle. Uusia ja jo rakentuneita asuinalueita kehitetään sosiaalisesti kestävästi.

Harjuniityn asuinalueen kehittäminen ja laajentaminen jatkuu. Alueen kaavoitushankkeita ovat Harjuniityn laajennus ja Harjuniityn keskusta. Harjuniityn pientalotonttien myynti ja vuokraus jatkuu.

Tervasuo ja Sammalisto laajenevat lähivuosina, kun alueilta luovutetaan uusia omakotitontteja. Sammaliston alueen kunnallistekniikka on valmistunut vuoden 2022 aikana. Tervasuolta luovutetaan noin 100 uutta omakotitonttia vuodesta 2024 alkaen.

Kuusisto – Lehtiniemi – Urhattu osayleiskaava on tullut suurimmalta osin voimaan ja alueelle laaditaan asemakaava.

Kartanonrannan, Pitkäniemen ja Edenin alueiden kehittäminen.

Strategisella suunnittelulla ennakoidaan tulevaisuuden kehityssuuntia pidemmälle aikavälille, jolloin ne pystytään ottamaan huomioon myös yleis- ja asemakaavoituksessa lähialueilla. Johdonmukaisella kokonaisuuden arvioinnilla suunnittelua on helpompi jäsenellä ja varautua alue- tai yhteystarpeisiin tulevaisuudessa.

Kyläalueiden väljempi rakenne luo vastapainoa tiiviille ja tehokkaalle keskustarakentamiselle. Monipuoliset tavoitteet eri osissa kaupunkirakennetta mahdollistavat erilaisia ja eri tavoilla kehittyviä elinympäristöjä. Kylien ominaispiirteiden säilymistä ja elinvoimaisuutta tuetaan mahdollistamalla maltillinen lisärakentaminen. Myös kyläalueilla pyritään kestävän kehityksen mukaiseen ja taloudellisesti järkevään taajamarakenteeseen.

Asuminen strategisessa yleiskaavassa:

- Nykyiset asumisen alueet kuvattu aluemerkinällä
- Kaavoituskatsauksen kohteet merkitty (uudet ja kehittyvät asumisen alueet)
- Selvitettävät asumisen alueet ja mahdolliset yhdyskuntarakenteen laajenemissuunnat on merkitty
- Kyläalueet osoitettu omalla symbolilla
- Vapaa-ajan alueet on merkitty tähtisymbolilla

Luonto ja virkistys

Nokian kaupungin alueelle sisältyy monimuotoisia luonto- ja virkistysalueita luonnontilaisista metsistä kaupunkimaisiin puistoihin. Nokian kaavoitetun alueen viherympäristö koostuu rakennetuista viheralueista, joita on noin 70 hehtaaria, avoimista niityistä ja pelloista, joita on noin 67 hehtaaria sekä taajamametsistä, joita on noin 700 hehtaaria. Luomme viheralueilla viihtyisän, virikkeellisen ja arvoja huomioon ottavan kaupunkiympäristön.

Keskustan virkistysarvot painottuvat kaupunkimaisiin puistoalueisiin, purojen varsiin ja rantojen hyödyntämiseen. Erityisesti Nokian keskusta-alueen ominaispiirteenä on Nokianvirran ranta-alue ja harju. Keskustavisiassa yhtenä osa-alueena painotetaan viherverkon ja liikenteen risteyskohtien kehittämiseen.

Taajamametsät ovat kaava-alueella olevia, usein melko pienialaisia metsiä ja metsiköitä, joita käytetään paljon ulkoiluun ja virkistykseen. Tärkeitä taajamametsiä ovat mm. Puropuisto, Kylmänojanpuisto, Viikiharju ja Maatialanharju. Monet metsäalueet ovat suojametsiä vaikkapa asutuksen ja liikennealueen tai teollisuusalueen välissä.

Keskustan ulkopuolella on puolestaan tunnistettavissa merkittäviä luontoarvoja ja kokonaisuuksia, kuten Kaakkurijärvien Natura 2000 – alue, Ruutanen luonnonsuojelualue, Luodon saari ja Markluhdanlahti.

Strategisessa yleiskaavassa on tavoitteena tunnistaa keskeisimmät viheryhteydet, säilytettävät arvoalueet ja mahdolliset kehityssuunnat niiden eheyttämiseksi tai säilyttämiseksi osana tulevaisuuden suunnittelua. Merkittävät luonnon kohteet ja alueet pyritään tunnistamaan strategisessa suunnittelutyössä ja suojeltujen alueiden olosuhteet turvataan lähialueiden hallitulla maankäytöllä. Maankäytöllä edesautetaan mahdollisuuksia luonnon merkittävien alueiden ja yhteyksien muodostamiselle, esimerkiksi kansalliselle kaupunkipuistolle. Luonnonsuojelun tarpeet kartoitetaan yleiskaavallisessa tai asemakaavallisessa tarkastelussa tarkemman suunnittelun ollessa ajankohtaista.

Strategisessa yleiskaavassa alueiden lisäksi on havainnollistettu myös tärkeimpien kulkuyhteyksien tai rantojen käytön tulevaisuuden kehityssuuntia. Maankäytöllä voidaan ohjata virkistysarvojen mukaista kohdekohtaista suunnittelua yhteyksien ja alueiden lisäksi toteuttamalla esimerkiksi liikuntapaikkojen tai palvelutilojen kaavoitusta. Virkistyskäytön lisäksi strategisessa yleiskaavassa huomioidaan ekologisten yhteystarpeiden säilyminen ja suojeltavat luontokohteet. Merkintöjen avulla voidaan ehkäistä luontoalueiden pirstoutumista maankäytön suunnittelussa.

Virkistysreittejä kehitetään viherverkkojen sisällä ja niistä tavoitellaan toimivaa vapaa-ajan yhteysverkostoa erilaisten palveluiden ja toimintojen keskellä. Rantojen käytön visio on yksi keskeinen vapaa-ajan verkoston kehityssuunta. Visiossa on osoitettu kohdekorteilla erilaisia ranta-ympäristön kiinnekohtia, kuten Pitkäniemi ja Tehdassaari.

Rantojen kaupunki

Nokian kaupunginvaltuusto hyväksyi Nokian rantojen käytön vision kokouksessaan 7.12.2020. Rantojen käytön visio on suunnitelma taajama-alueiden rantojen monimuotoisesta hyödyntämisestä ja sen tavoitteena on lisätä kaupungin elinvoimaa ja ekologisuutta sekä ohjata maankäytön suunnittelua. Visioon sisältyvät mm. Pyhäjärven, Nokianvirran, Kuloveden ja Jokisjärven rannoilla sijaitsevat kulttuuri-, virkistys- ja luontokohteet. Visio ei ole oikeusvaikutteinen kaava, vaan se on maankäytön suunnittelua ohjaava teemasuunnitelma, joka toimii jatkossa strategisen yleiskaavan ja muiden vireillä olevien ranta-alueita koskevien kaavahankkeiden taustamateriaalina. Rantojen käytön visiossa käsitellään Nokian keskustaajaman, Siuro-Linnavuoren ja Korvolan alueilla sijaitsevien järvien ranta-alueita. Selvitysalueella rantaviivan pituus on yhteensä noin 78 kilometriä. Koko Nokian rantaviivan pituus on noin 260 kilometriä.

Rantojen kaupunki teemana ei rajoitu pelkästään rantareitin keskeisiin kohteisiin, vaan vaikuttaa laajalle alueelle osana maankäytön suunnittelua yhteyksien ja virkistysalueiden parantamisen kautta.

Rantojen käytön vision kohdekortit (Afry, Af Pöyry 2020):

https://www.nokiankaupunki.fi/wp-content/uploads/2020/12/Visio_kohdekortit_paivitetty26102020.pdf

Yritysalueet ja työpaikka-alueet

Elinkeinoelämän alueet ovat pääasiassa yrityksille ja työpaikoille sekä kaupoille varattuja alueita. Alueiden suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kaikilla kulkutavoilla. Alueiden kehittämisessä tulee kiinnittää huomiota yhteensovittamiseen muiden toimintojen kuten luonnon, asumisen ja liikkumisen kanssa. Olemassa olevan rakennetun ympäristön, maiseman ja arkeologisen kulttuuriperinnön arvot huomioidaan.

Tavoitteena on kehittää Nokiaa Pirkanmaan parhaana yrityskuntana.

Nokian keskustassa on sille tunnusomainen tehdasrakennusten ja tehdastoiminnan aluekokonaisuus. Tehdasmiljöö ja sen arvojen huomioiminen osana nykyaikaista ja elinvoimaista keskustaa on osa kaavoitustyötä esim. Tehdassaari ja Nansotalo.

Yritys- ja työpaikka-alueita kehitetään useilla vireillä olevilla asemakaavahankkeilla. Alueiden kaavoituksessa luodaan uusia asemakaava-alueita ja uudistetaan aikaisempia asemakaavoja vastaamaan nykyisiä tarpeita. Yritysalueiden vaikutukset ympäristöön arvioidaan hankekohtaisesti yleis- ja asemakaavojen valmistelun yhteydessä.

Suuret työpaikka- ja toimitila keskusta-alueen ulkopuolella sijoittuvat muun muassa Kolmenkulmaan sekä Linnavuoreen. Yrityksille ja työpaikoille kehitetään monipuolisia liike- ja toimitiloja myös keskustan alueelle.

Uusien bio-, kierto- tai energiatalouden yritysten sijoittumista edistetään selvittämällä Eco3-alueen laajentamista.

Keskusta-alueen ulkopuolella kaupan alueita on etenkin Viholassa ja Kolmenkulmassa.

Elinkeinoelämän alueet strategisessa yleiskaavakartassa:

- Olemassa olevat elinkeinoelämän alueet
- Uudet tai kehittyvät elinkeinoelämän alueet (Kolmenkulma, ja Linnavuori)
- Selvitettävät uudet elinkeinoelämän alueet (Porintien ja Turuntien ympäristö, Eco3 laajennus)

Liikenneyhteyksien ja liikkumisen kehittäminen

Nokian kaupungin tavoitteena on olla hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä. Suurin päästöjen aiheuttaja Nokialla on liikenne. Kaupunki voi vaikuttaa tieliikenteen päästöihin mm. hyvällä maankäytön suunnittelulla sekä parantamalla joukkoliikenteen, jalankulun ja pyöräilyn edellytyksiä.

Matkaketjujen kehittämistyön erityisenä painopistealueena on Nokian keskusta-alueen lähiliikenteen kehittäminen, jolla parannetaan ydinkeskustan ja asemanseudun saavutettavuutta. Nokianvaltatien ja Yrittäjäkadun risteysalue ovat seudullisen julkisen liikenteen saavutettavuuden kannalta keskeisiä paikkoja.

Kaupunki tekee yhteistyötä eri osapuolien kanssa maakunnallisten ja valtakunnallisten liikennehankkeiden toteuttamiseksi sekä sovittamiseksi osaksi olemassa olevaa kaupunkirakennetta.

Nokianvaltatien ja Yrittäjäkadun risteysalue on seudullisen julkisen liikenteen saavutettavuuden kannalta keskeisiä paikkoja.

Nokian asemanseudulle on suunnitteilla uusi matkakeskus, joka palvelee lähi- ja kaukojunia, linja-autoja, yksityisautoja, jalankulku- ja pyöräilyliikennettä sekä liityntäpysäköintiä.

Harjuniityn ja Siuron seisakkeiden maankäytön suunnittelua edistetään kaavoituksella.

Keskustan alueella jalankulkuverkon muodostavat jalkakäytävät, jalankulku- ja pyöräilyväylät, puisto- ja viheralueet sekä Pirkkalaistori ja muut yleiset alueet.

Nokian kaupungin kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelmassa tavoitteita ovat jalankulun ja pyöräilyn toisistaan eroavien tarpeiden tunnistaminen sekä olosuhteiden parantaminen. Ohjelmassa asetetaan pitkän aikavälin visio ja tavoitteet kävelyn sekä pyöräliikenteen edistämiseksi. Lisäksi koostetaan keskeisimmät ja vaikuttavimmat toimenpiteet lähivuosien toimenpideohjelmaksi.

Liikenne ja liikkuminen strategisessa yleiskaavassa:

- Turuntien ympäristö on parannettavaa aluetta
- Ratahankkeet on huomioitu mm. kehitettävänä asemanseutuna
- Turuntien ja Porintien välinen yhteystarve

Strategisen yleiskaavan laajamittaisin vaikutus liikenteeseen muodostuu erityisesti joukkoliikenteen yhteyksien parantamisesta, sekä johdonmukaisesta tavoitteesta luoda toimiva ja turvallinen jalankulun ja pyöräilyn verkosto. Autoliikenteen mahdollisia yhteystarpeita ja kehittämipaikkoja on kartoitettu ja merkitty strategiseen yleiskaavaan. Hankkeiden yhdistyessä ja liittyessä toisiinsa ne johtavat laajempaan kehitykseen. Julkisen liikenteen kehittämishankkeet parantavat Nokian kaupungin maakunnallista tai seudullista saavutettavuutta paikallisen liikkumisen sujuvoittamisen lisäksi.

Tulevaisuudessa voidaan tarkastella seudullisia pyöräilyreittejä esimerkiksi pyöräilymatkailun näkökulmasta. Tällaisia reittejä on esimerkiksi Tottijärven/Vesilahden ja Sarkolan suuntaan sekä Siurosta edelleen kohti Sastamalaa ja Hämeenkyröä.

Strategiseen yleiskaavaan vaikuttavat suunnitelmat

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

**Valtioneuvoston päätös valtakunnallisista
alueidenkäyttötavoitteista on eritelty viiden alaotsikon alle:**

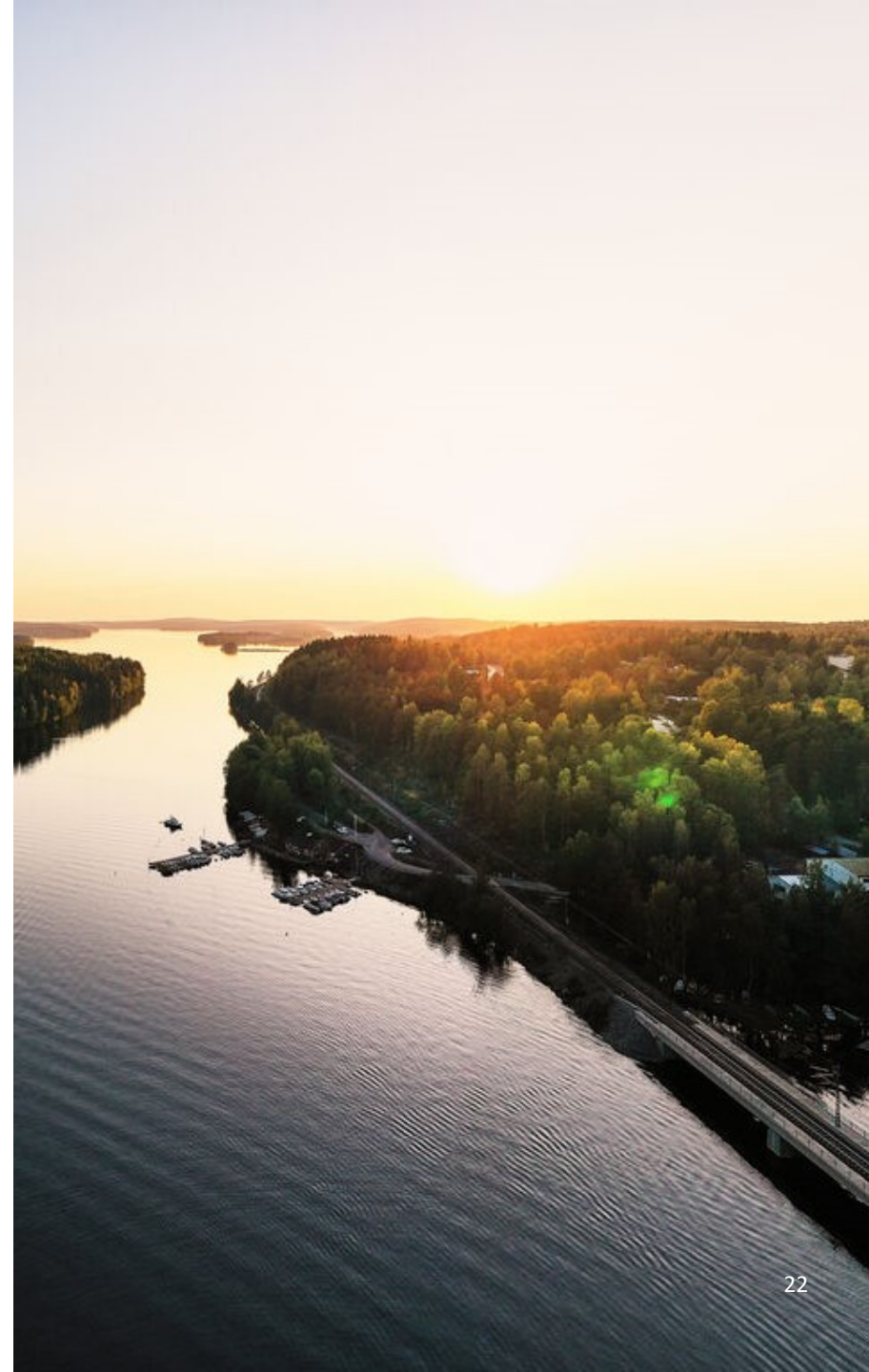
- Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- Tehokas liikennejärjestelmä
- Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Tavoitteet liittyvät teemoihin, kuten:

- Vähähiiliseen yhteiskuntaan siirtyminen
- Luonnon monimuotoisuus ja kulttuuriympäristön kestävä käyttö
- Elinkeinojen uudistumisen mahdollisuudet
- Kaupungistumisen mahdollisuudet ja haasteet

Valtioneuvoston päätös valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista
(2017):

https://www.ymparisto.fi/sites/default/files/documents/VATp%C3%A4%C3%A4t%C3%B6s14.12.2017_FI.pdf

Pirkanmaan maakuntakaava 2040

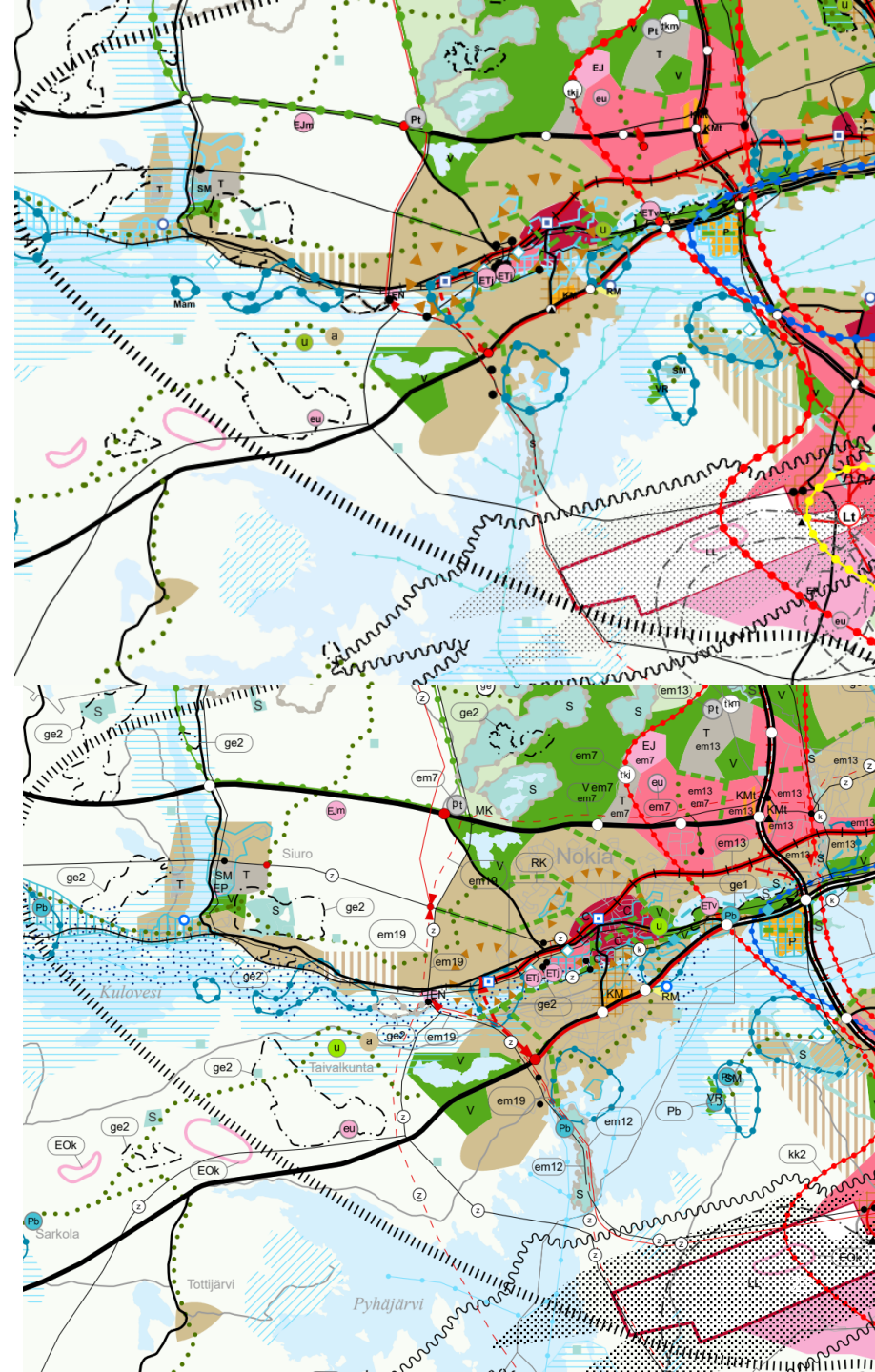
Pirkanmaalla on voimassa Pirkanmaan maakuntakaava 2040, joka kuvaa rakentamisen ja ympäristön kehittämisen suunnat maakunnassa tuleville vuosikymmenille. Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 tärkeimmät tavoitteet ovat maakunnan kilpailukyvyn vahvistaminen, sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävä yhdyskuntarakenne sekä luonnonvarojen kestävä käyttö ja yhdyskuntarakenteen energiatehokkuus.

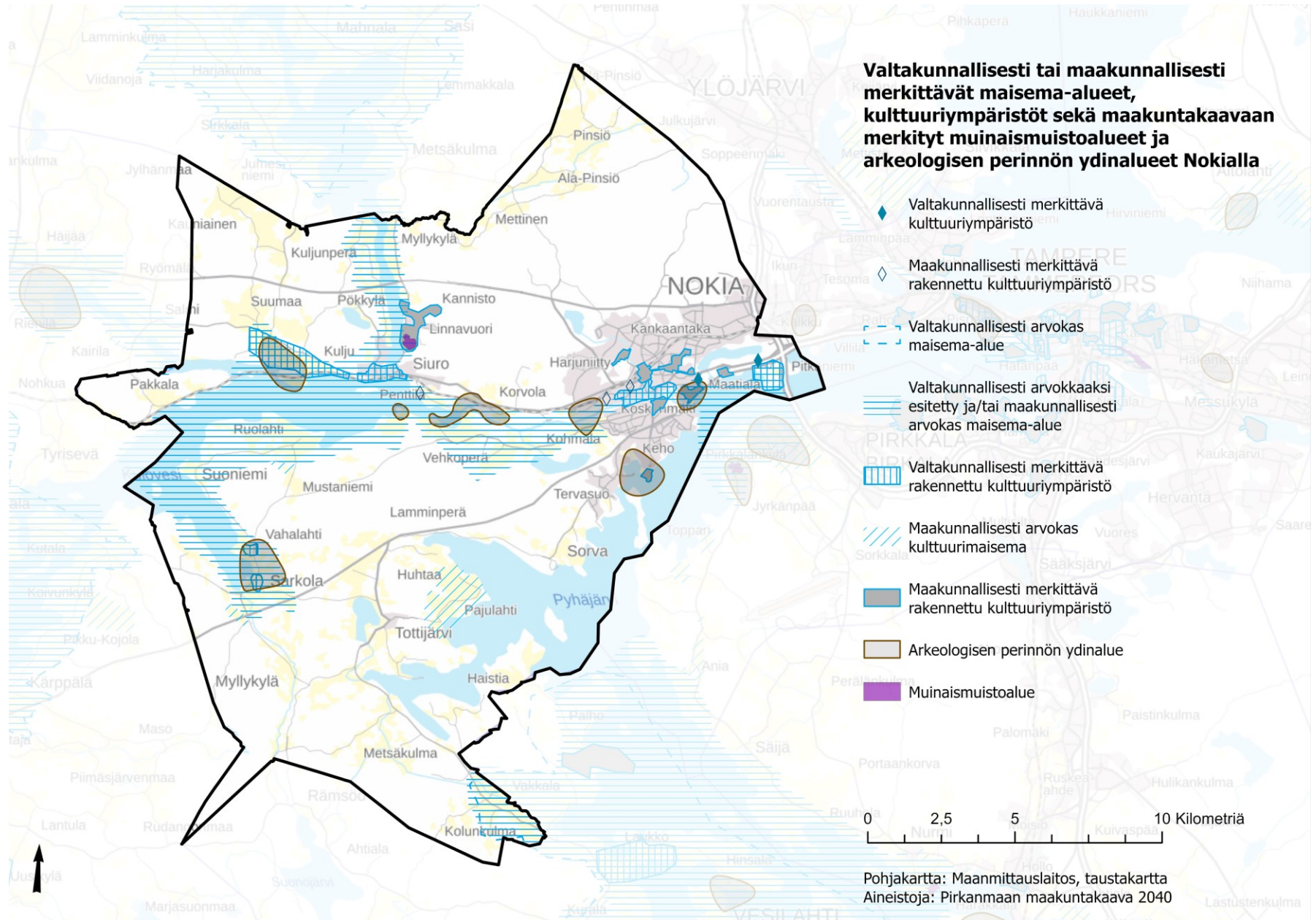
Pirkanmaan maakuntavaltuusto on vuonna 2021 käynnistänyt vaihemaakuntakaavoituksen. Vaihemaakuntakaavan teemoina ovat elonkirjo ja energia. Kaavatyön edistymisessä auttaa monialainen ohjausryhmä ja päätöksistä vastaa maakuntahallitus. Pirkanmaan vaihemaakuntakaavaehdotus (elonkirjo ja energia) oli julkisesti nähtävillä 1.11.–1.12.2024 välisenä aikana.

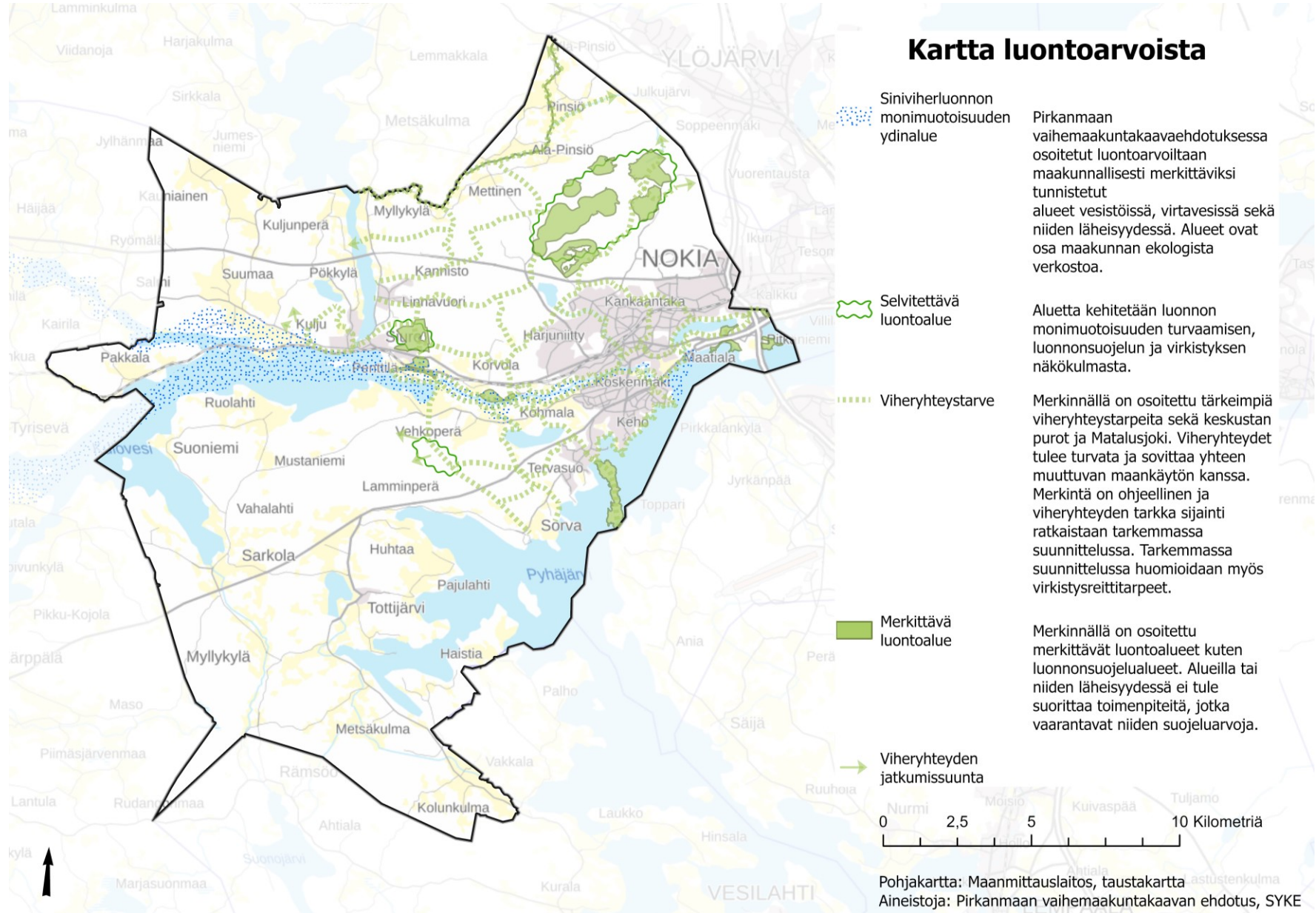
Liikennejärjestelmäsuunnitelman toimeenpanosuunnitelma valmistui alkuvuodesta 2024. Sen kirjausten pohjalta Pirkanmaan liitto jatkaa liikennejärjestelmätyötä yhdessä kuntien, muiden viranomaisten ja sidosryhmien kanssa.

Voimassa olevan maakuntakaavan sivut:
maakuntakaava2040.pirkanmaa.fi

Valmisteilla olevan vaihemaakuntakaavan sivut: kaava.pirkanmaa.fi/

Seudullinen kehitys ja suunnittelutyö

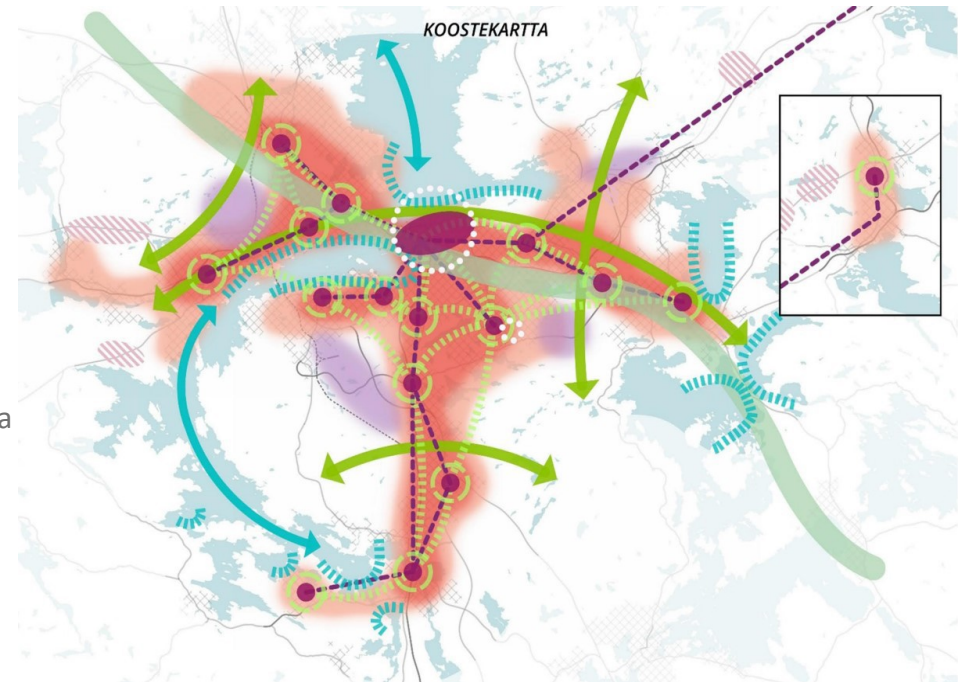
Maankäytön ja asumisen seutuyhteistyötä ohjaavat seutustrategia, rakennesuunnitelma sekä kuntien ja valtion välinen Maankäytön, Asumisen ja Liikenteen -sopimus. Vuosittain työskentely konkretisoidaan toiminnallisilla tavoitteilla.

Rakennesuunnitelma Vhreä Metropolimme 2040+ hyväksyttiin Tampereen kaupunkiseudun kunnissa vuoden 2023 lopulla. Suunnitelmaan on kirjattu kaupunkiseudun yhteiset periaatteet yhdyskuntarakenteen kehittämisen perusratkaisuista Vhreä Metropolimme 2040 -seutustrategian hengessä.

Rakennesuunnitelmassa tärkeitä seutuyhteistyön kautta edistettäviä teemoja ovat keskustaverkosto, joukkoliikennejärjestelmä, kasvun kohdentamisen periaatteet, uudistettavat vanhat kaupunginosat, viherrakenne ja seudullisesti merkittävät työpaikka-alueet.

Valtion ja Tampereen kaupunkiseudun välinen maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) sopimus 2024–2027 allekirjoitettiin 13.12.2024 Helsingissä. Kaupunkiseudun kunnat ovat hyväksyneet sopimuksen. Valtion sitoutuminen MAL-sopimukseen vahvistettiin valtioneuvoston periaatepäätöksellä 28.11.2024.

Kaupunkiseutuyhteistyö kattaa Kangasalan, Nokian, Oriveden, Tampereen ja Ylöjärven kaupungit sekä Lempäälän, Pirkkalan ja Vesilahden kunnat. Maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitteluyhteistyötä tehdään lisäksi Pirkanmaan liiton, valtionhallinnon ja elinkeino-yhtiö Business Tampere Oy:n kanssa. Yhteistyötä koordinoidaan Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymässä.

LISÄTIETOA:

Strategisen yleiskaavan etenemistä voi seurata Nokian kaupungin verkkosivuilta:
nokiankaupunki.fi/strateginenyleiskaava

KUVAT:

Mikko Ovaska (sivuilla 7, 17, 22)

Opa Latvala (sivulla 16)

Pirkanmaan Liitto, Pirkanmaan maakuntakaava 2040 (sivulla 23, yllä)

Pirkanmaan Liitto, Pirkanmaan vaihemaakuntakaavan ehdotus (sivulla 23, alla)

Tampereen kaupunkiseutu, Tampereen kaupunkiseudun rakennesuunnitelma 2040 (sivulla 26)

NOKIAN
KAUPUNKI

Kaupunkikehityspalvelut

Kaavoitus

kaupunkikehityspalvelut@nokiankaupunki.fi

TÄÄLLÄ SYNTYY TTA.

NOKIANKAUPUNKI.FI